

ANLATMA YASA

"KUR'ANİ TEBLİĞ METODLARI"

"Emr-i bi'l ma'ruf ve nehy-i anil münker" diye bilinen ve insanlara "iyiliği emretmek ve insanları kötülükten menetmek" anlamına gelen İslamda Allah'ın Kur'an ve Hadisler üzerinden Müslümanlara yüklediği "farz-ı ayn" bazı mezheplere göre "farz-ı kifaye" bir görev olarak bilinen ve kısaca "tebliğ" olarak ifade edilen vazifenin bu zamanda nasıl ve ne şekilde yapılması gerektiğine dair bu asrın Kur'an tefsiri Risale-i Nur'da geçen bazı düsturları anlamaya çalışacağım

İyiliği emretmek ve kötülükten nehyetmek çok önemli bir vazife olup Kur'an'ı Kerim'de bir kaç ayette, bir çok Hadiste her mümine verilen bir vazife olarak geçer.

"SİZDEN HAYRA ÇAĞIRAN, İYİLİĞİ EMREDEN VE KÖTÜLÜKTEN MENEDEN BİR TOPLULUK BULUNSUN. İSTE KURTULUŞA ERENLER ONLARDIR"

{ALİ İMRAN 104}

BUNLAR, TÖVBE EDENLER, İBADET EDENLER, HAMD EDENLER, ORUÇ TUTANLAR, RUKU VE SECDE EDENLER, İYİLİĞİ EMREDİP KÖTÜLÜKTEN ALI KOYANLAR VE ALLAH'IN KOYDUĞU SINIRLARI HAKKINLA KORUYANLARDIR. MÜMİNLERE MÜDELE

{TEVBE 112}

SİZDE İKİ SARHOŞLUK ORTAYA ÇIKMADIKÇA HAK NİN ÜZERİNE DEVAM EDERSİNİZ. BUKİ SARHOŞLUK CEHALET VE DÜNYAYA ASIRI DÜŞKÜNLÜKTÜR. SİZ İYİLİĞİ EMREDEKİ, KÖTÜLÜĞE ENGEL OLUR VE ALLAH YOLUNDA CİHAD EDERKEN İGİNİZDE DÜNYA SEVGİSİ OLUŞUVERİNCE İYİLİĞİ EMRETMER KÖTÜLÜĞE ENGEL OLMAZ ALLAH YOLUNDA CİHADI BIRAKIRSINIZ. OĞUN KİTAP VE SÜNNETİN EMİRLERİNİ YAYMAYA GALIŞANLAR ENSAR VE MUHACİRLERDEN İSLAMA İLK GİREN KİMSELER GİBİDİR. {HADİSİ ŞERİF}

Kur'an ve Hadisçe sabit olan bu manevi vazifeyi yaparken dedik-
kat etmemiz gereken çok önemli usuller var. Zira doğru usul takip e-
dilmezse rusul gerçekleşmez. Ve belki de yanlış bir usul ile anla-
tılan din ile tebliğ yaptığımız kişi bir daha geri dönmek üzere
dinden uzaklaşabilir.

Tebliğ bulunduğu zamana göre yöntemleri değişkenlik arzeden bir
hakikattir. **Tebliğ edilecek konular esasat noktasında aynı olsa**
da bu konuları tebliğ yöntem ve araçları değişkenlik arzedebi-
lir: Bu dersimde bu asrın manevi bir Kur'an tefsiri olan Risale-i
Nur'da geçen bazı tebliğ metotlarını anlamaya çalışacağım.
Nefsinden başlayarak insanlara din hakikatını anlatırken ner-
den başlayacağımı, hangi usulu takip edeceğimi, nelere dikkat
edeceğimi öğrenmeye çalışacağım.

ASRIN İHTİYACINI OKUMAK

Tebliğ manevi bir ilactir. Her bir tebliğ edicide manevi bir doktor
0 yüzden önce nefsimize sonra insanlara din anlatacak isek önce
hangi konuda zaafiyetlerimiz varsa öncelik sıralamasını iyi yapıp ora-
dan başlamamız gerek. **Bu asrın en büyük, sedid ihtiyacı imandır ve**
bu asrda en büyük ihti aq esasatı imanîyenin tecdid ve takviye edil-
mesidir. İman esaslarındaki bir zaafiyet kişinin ebedi hayatını bi-
tirecek bir manevi hastalıktır. Adeta manevi çok ağır bir kanser
hastalığı gibidir. Kanser hastasını aspirin ile tedavi edemeyeceği-
miz gibi **iman esaslarına temas etmiş gittikçe siddetlenen**
manevi hastalıkları ilmihal bilgileri ile, menkıbeler ile, dini hika-
yeler ile tedavi edemeyiz. Herseyden önce iman esasatıyla mes-
gul olmak kat'i bir zorvet ve ihtiyaç ve mecburiyet haline gel-
miştir.

Bu asırda din ve İslâmiyet düşmanları, evvelâ imanın esaslarını zayıflatmak ve yıkmak plânını, programlarının birinci maddesine koymuşlardır. Hususan bu yirmibeş sene içinde, tarihte görülmemiş bir halde münafıkane ve çeşit çeşit maskeler altında imanın erkânına yapılan sû-i kasdlar pek dehşetli olmuştur, çok yıkıcı şekiller tatbik edilmiştir.

Halbuki imanın rükünlerinden birisinde hasıl olacak bir şübhe veya inkâr, dinin teferruatında yapılan lâkaydıktan pek çok defa daha felâketli ve zararlıdır. Bunun içindir ki; şimdi en mühim iş, taklidî imanı tahkikî imana çevirerek imanı kuvvetlendirmektir, imanı takviye etmektir, imanı kurtarmaktır. Herşeyden ziyade imanın esasatıyla meşgul olmak kat'î bir zaruret ve mübrem bir ihtiyaç, hattâ mecburiyet haline gelmiştir. Bu, Türkiye'de böyle olduğu gibi;

ŞEFKAT İLE YAKLAŞMAK

Bu zamanda çokça önem arz eden bir tebliğ metoduda şefkat tir. Yani nefsimize ve haricteki insanları yargılamak onları hata ve günahları ile kinamak, ötelemek değil peygamberane şefkat ile yaklaşmak, lütf ile ıslahına çalışmak elzemdir.

bulunsa, o vakit adavet mecazî olur; acımak suretine inkılab eder. Evet mü'min, kardeşini sever ve sevmeli. Fakat fenalığı için yalnız acır. Tahakkümle değil, belki lütufla ıslahına çalışır. Onun için nass-ı hadîs ile: "Üç günden fazla

Bu noktada yargılayıcı, öteleyici bir üslub yerine şefkat ve lütf yolunu ihtiyar etmeli. Uhud harbinin sonucunda Efendimizin (asm) ashabına karşı tutumu Kur'an'da söyle övülmüş ve bize de takip etmemiz metod olarak söyle ders verilmiştir.

"O VAKİT ALLAH'TAN BİR RAHMET İLE YUMUSAK DAVRANDIN. ŞAYET SEN KABA VE KATI YÜREKLİ OLSAYDIN HİÇ ŞÜPHE SİZ ETRAFINDAN DAĞILIP GİDERLERDİ. ŞU HALDE ONLARI AFFET. BAĞIŞLANMALARI İÇİN DUA ET, İŞ HAKKINDA ONLARA DANIŞ" {ALİ İMRAAN - 159}

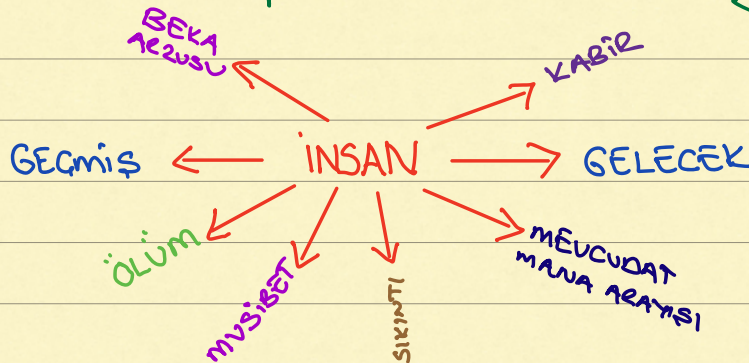
DIYALOG KURMAK

Bu zamanda kaçırlan bir buluşma zemini "diyalog"
Kur'an bize "ehl-i kitaba" yönelik tebliğ ve davet mesajlarında
onlarla "ortak noktaları dikkate alma" metodunu ders verdiğini görü-
yoruz.

"EY EHL-i KİTAP! SİZİNLE BİZİM ARAMIZDA BENZER VE ORTAK OLAN
BİR KELİMEYE GELİNİZ" {AL-i İMRAN 64}

Bu ortak değerlerde buluşma ve muhatapın gönlünü kazanma ve
onunla iletişime geçme, yakınlık oluşturma, kendimize yakınlas-
tırma formülü, metodu çok önemli bir methodur.

Özellikle başta nefsimize, sonra ehlimize sonra sair insanlara
din tebliğ ederken dini ortak değer ve değerler üzerine inşa
etmeliyiz. Dini kurallar bütünü haram, helal toplamı şeklinde an-
latmak yerine belki de en önemli ortak değer (benim için, kendi
dünyamda istifade ettiğim ortak değer) insanîyet üzerinden
islamiyeti anlatma metodunu takip etmeliyiz diye düşünü-
yorum. İnsanı merkeze alıp insanı alakadar eden ve inkar edil-
mez hayat merhaleleri, insanın varlıkla kurduğu ilişkideki
mana arayışının hakikati, ebed isteği vs. gibi noktalarda Kur'an
ın yani dinin insana sunduğu manalar ve varlıksal sorunlarına
ve sorularına verdiği cevapları nazara verip bu zeminde
insandan islama formülünü takip etmeliyiz.

USLUB VE KAVLI LEYYİN

Maalesef kaçırdığım ve kaçırılan bir ölçü doğru uslub ve kavli leyyin. Özellikle uslub noktasında çokca zıcafım var. Uslub aynıyle insandır. Argo konuşmak samimiyet değil bilginin kıtlığı cehaletin acizliğidir. Bir kap içinde ne varsa onu dışarı boşaltır. Mana ve marifet ehlinin ağzından dökülenler mana ve marifet içeren cümle ve kelimeler olur. Fakat alemnin benim gibi tirübün besteleri, boş ve malayani videolarla dolduran, insanıyet debisi düşük insanlarla gereksiz vakit geciren bir adamın ağzından icindeki pislik kelam olarak dökülür.

Diğer tarafta din anlatımında çok önemli bir ölçüde kavli leyyindir. Üstad hazretleri Risale-i Nur eserlerinde Kur'ani bir metod olan kavli leyyin metodunu bir iki risale haricinde hiç elden bırakmaz. Tabiat risalesinin bazı bölümlerinde ve bir kaç risalede de terk ettiği bu usul için şöyle bir izah yapıyor.

{(Haşiyeye): Bu risalenin sebeb-i te'lifi; gayet mütecavizane ve gayet çirkin bir tarz ile hakaik-i imaniyeyi tezyif edip, bozulmuş akli yetişmediği şeye hurafe deyip, dinsizliği tabiata bağlayarak, Kur'ana hücum edilmesidir. O hücum ise, şiddetli bir hiddeti (kalbe) kaleme verdi ki, şiddetli ve galiz tokatları o mülhidlere ve haktan yüz çeviren bâtil mezheblilere yedirdi. Yoksa Risale-i Nur'un mesleği, nezihane ve nazikane ve kavl-i leyyindir.}

Bu kavli leyyin metodu kişinin inandığı bir hakikati malumat yani kuru akli bir bilgiden, kalbe sirayet eden mutmain bir hale gelmiş marifet olmuş, nefisini ikna etmiş kişilerin ulaşacağı bir haldir. Kişi dil ile ikrar ettiği hakikati kalbe ne kadar tasdik etmiş ve nefisini ikna etmişse o nisbette rahat ve iddiasız olur. Başkalarının ikna olması çok büyük önem arz etmez.

Maalesef bir bilgi ne kadar çok bağırarak savunuluyorsa o nispette altı bastır. Hassaten dine ve imana ait bilgiler kişide ne nispette malumat seviyesinde kalmışsa o kişi o nispette "asabi" ve "hıran" olur. Basta kendi nefsinin ikna edemedikleri meselede bilgiyi karşı tarafa bağırarak, zorla, inatla kabul ettirmeye çalışırlar.

Kavli: leyyin Kur'an'ı bir metoddur. Cenabı Hak Musa (As) Firavuna tebliğ için bu kavli leyyin metodunu kullanmasını tavsiye eder.

"FIRAVUNA GİDİN . O İYİCE AZDI . ONA YUMUSAK SÖZ SÖZLEYİN . OLUR Kİ SİZİ DİNLER YAHUT ALLAH'TAN KORKAR. ŞTAHA 44}

Firavuna nasihatta bile bu uslub kullanılırken ehli imana din anlatırken neden celali bir uslub kullanalım, bağırarak çağırarak tebliğ yapalım

Bağırmak asırlıktır, bağıran kişi düşünemez ve kendisi "din" ile problemlidir. Din insanın latifelerini, cihazlarını, hissiyatını kullanma öğretisidir. Kendini bu öğretinin dışında bırakan herkes cahildir. Cahil cesurdur, cahil hırandır, cahil öfkelidir.

Cahil ile tartışmak haril haril yanan atese kuru odun atmaktır. Bu tür bir insanın bırakın din anlatmayı, mümkün olduğu kadar insan icine çıkmaması efdaldır.

Kavli: leyyin yarı güzel yumusak söz söylemek yağmur gibidir. Yağmur kilometrelerce yükseklikten aşağıya düşer ama incitmez ve rahmeti temsil eder. Bende bu metodu rehber yaparsam tebliğim tesiri olur. Yoksa dini kullanıp dine zarar verenlerden olurum.

MUHATABA GÖRE KONUŞMAK VE TEMSİL METODU

Yine önemli bir ölçü, tebliğde muhataba göre onun merakını celb edecek, ilgisini çekecek şekilde konuşmak. Risale-i Nur külliyyatında muhataba göre konuşmak ve temsil metodu çokça kullanılır.

Ey kardeş! Benden birkaç nasihat istedin. **Sen bir asker olduğun için askerlik temsilâtıyla**, sekiz hikâyecikler ile birkaç hakikatı nefsimle beraber dinle. Çünkü

Bir meseleyi anlatacağımız kişinin ilgi alanına göre konuşmak, yaşına göre konuşmak ve temsil yani misaller ile meseleyi aamak, hayat içinden hadisat ve mevcudat üzerinden eşleştirerek konuyu anlatmak çok etkili oluyor. **Misal getirmek için ciddi bir okuma ve tefekkür gereklidir.**

MÜDELEL VE İKNA METODU

İçinde bulunduğumuz asır aklın hükümlerine olduğu, delil ve isbat ile ikna olunan bir asır. O yüzden üstad hazretleri bu asırda takip etmemiz gereken çok önemli bir metod olarak "ikna" metodunu nazara verir.

muvaahhidiz, müttehidiz. Herbir mü'min ilâ-yı Kelimetullah ile mükelleftir. Bu zamanda en büyük sebebi, maddeten terakki etmektir. Zira ecnebiler funun ve sanayi silâhıyla bizi istibdad-ı manevîleri altında eziyorlar. Biz de, fen ve san'at silâhıyla ilâ-yı Kelimetullahın en müdhiş düşmanı olan cehil ve fakr ve ihtilaf-ı efkâra cihad edeceğiz.

Amma cihad-ı haricîyi şariat-ı garranın berahin-i katiasının elmas kılınçlarına havale edeceğiz. Zira **medenîlere galebe çalmak ikna iledir, söz anlamayan vahşiler gibi icbar ile değildir.** Biz muhabbet fedaileriyiz, husumete vaktimiz yoktur. Cumhuriyet ki,

Zorlama değil, icbar değil ikna etme metodu.

Bu noktada iknayı kolaylaştıracak yegane metod delil ile isbat etme metodudur.

Burada Risale-i Nur'un Kur'an'dan aldığı isbat metodunun önemi ortaya çıkıyor.

İSBATA VE İSBATA OLAN İHTİYAÇ

İSBAT VE İSBATA OLAN İHTİYAÇ

Kelimeler ve kavramlar hakikatın giriş kapısıdır. Okunan her eserde hatta buna Kur'an-ı Kerim dahil bütün eserlerde o eser içinde geçen kelime ve kavramlara çok dikkat etmek gerekir.

Ezberle dayalı ve geleneksel anlamlarımdır ve ifadelerin yanında geniş bir perspektifte konu ve ifade bütünlüğünde hatta o kelime ve kavramların gramer yapısına, hatta kelime kökü ve o kelimeye ait türevler incelenip hakikat avcılığı yapmak elzemdir.

Bugünlerde kesp ettirilen bir kelimenin bade uyandırdığı farkındalık ile bu noktaya daha fazla önem vermek niyetindeyim.

Risale-i Nur eserlerinde çokça geçen bir kelime olan **İSBAT** kelimesinin iki yönünü ele alalım. İsbat kelime olarak çokça zikredilirken diğer taraftan Risale-i Nur eserlerinin kullanmış olduğu bir metod olarak nazara karşılıyor.

İSBAT VE İSBATA OLAN İHTİYAÇ

FAKAT VE İSBATA OLAN İHTİYAÇ / 20

Fakat bu isbat kelimesinin bir yönü ile ele alınmasına binaen bu asrın manevi bir kurtuluş tefsiri olan Risale-i Nur eserleri ateist, deist, agnostik gibi dinsiz akımları izaha getiren ve harice okunan eserler olarak görülüp, tavsiye ediliyor.

Bu isbat manasının tek yönü ile ele alınması ile Risale-i Nur'un bu isbatlı eğitim metodunu tezyif edip okuyucalarını da imanlarında gedik var o yüzden isbata muhtaçlar "isbata ihtiyacı olanda imanımda zaaf vardır" sloganları ile itham ediyorlar.

Bu noktada İSBAT kelimesi biraz daha detay ile incelendiğinde karşımıza çok farklı ve bir o kadar önemli bir mana çıkıyor.

İSBAT kelimesinin bilmen manası bir fikrin sıhhatini, sağlamlığını delillendirme yöntemi ile ifade etmektir.

Aynı kelime "**sabit kılma, muhkem kılma**" anlamında gelir ki bu anlam Kur'an'ın bir eğitim metodudur.

İSBAT VE İSBATA OLAN İHTİYAÇ

Ayetlerde bir çok mesele özellikle imanın altı esasına dair meseleler. Kur'an'ın birinci derecede muhatabı olduğu ehli imana isbat yöntemi ile ders verilir. Burada amaç "iman hakikatını" dilden, zihinden kalbe indirip sabit kılmak, muhkemleştirmektir. Ehli imanın imanını taklidden, iddiadan dogmatik olmaktan kurtarıp kalbi bir bilgi olan yâkin derecesine, suhul derecesine getirmektir. Zira Kur'an'ın bizden istediği dil ile ikrar ettiğimiz imanı kalp ile tasdik edip mutmain bir hale getirmemizdir. Dolayısı ile isbata en çok ihtiyacı olanlar imanı "iman ettim bitti" olarak görmeyip son nefese kadar üzerine çalışma yapılması gereken yaratılış gayesi olarak görenlerdir. İsbatın ve bu eğitim metodunun ikinci muhatabı ümmeti davet olan sair inanç mensupları gelir ki ~~ancak~~ Kur'an tarafından kendilerine yapılır bu daveti insaniyetlerini kullanarak kabul edip tasdik etsinler.

İSBAT VE İSBATA OLAN İHTİYAÇ

... / ... / 20 ...
icinde bulunduğumuz asır ahir zamanın en dehşetli asrı olması, fen ve felsefenin dehşetli hücumu, sefahatin azgın dalgalarının ~~zincir~~ zirve yaptığı zamandır. Bütün hücum imanın esaslarına yapıyor. dinin temeli olan iman esasları yıpratılıyor.

"Son nefesteki akıbeti hakkında derne

yaprığı gibi titremeyenin akıbetinde endişe edilir" sınıca iman bu kadar tehlikeye

girdiği kırk vefiyattan bir kaçının kazandığı

bir imtihanda imanı kapıta muhkem kılma

çalışmalarının adı olan tahkiki iman eğitimi

basit görmek, bir gruba ve cemaate has

olarak anlamak ve bu eğitimin verildiği Risale-i

Nur eserlerini ~~en~~ yalnızca ateizme, deizme

karşı kullanılması gerekli bilgiler yığını diye ola-

mak her kütüphanede bulunması gereken bir

eser diyerek siddetli ihtiyacı tezyif etmek

kendini güvende görmenin adıdır.

Allah imanı kapılarımızda sabit kılsın

Amin

(alfa)

4

Yanlış bilinen bu isbat manasının bir tahkiki iman eğitimi olup Kur'an'ı bir metod olduğunu anlamalıyız.

Yine Kur'an bana anlattığı meseleleri ve iddialarını düşünmeden kabul etmemi istemiyor. Bana o mesele ve iddiayı deliller ile gösterip insanıyetim ile tasdik ettiriyor. Bir misal

KESİN BİLGİ VE NEBİ

KESİN BİLGİ VE NEBİ

Vahiyden kopuk ve nübüvveti tanımayan bilim ve felsefenin din hakikatına karşı göstermiş olduğu direncin bir sebebinin din ve onun ifade ettiği hakikatların "rasyonel" olmaması olarak ifade ettiklerini anlamıştık. Ve bu iddialarının boş ve asılsız olduğunu "Allah'a iman" hakikatı üzerinden bir önceki tafekkürde izah etmiştik.

Nebi ile verilen bilgiler zannedildiği gibi "kuru ve altı boş bir inana öğretisi" değildir. Son nebi olan Hz. Muhammed (ASM) Kur'an ile tebliğ ettiği bilgiler "yukinun" hakikatına yani **ikna eder** ve **ikna ederek inandırır**.

Bu ikna yöntemini de insanın en candan beş duyası ile müşahede ettiği kainat ve insanın kendi yaratılışı üzerinden yapılır.

Varlığımızın delillerini kainatta ve kendi nefislerinde onlara göstereceğiz.

{FUSSİLET-53}

KESİN BİLGİ VE NEBİ

Buna bir misal verecek olursak; Nübüvvet makamının reisi Hz. Muhammed (ASM) Kur'an ile vermiş olduğu "yeniden" "diriliş" yani ahiret aleminde vücuda gelecek bir yaratılışın varlığı bilgisini vermiş. Buna ilk muhatap olan insanlarda bazıları ve günümüzde bazı bilim insanları ve felsefeciler

"Su çürümüş kemiklere kim can verecek"
(YASİN - 78)

demişler. Kur'an bu soruya cevabi ayetler içinde sistematik ve sürekli yaratılışları ve o yaratılışların hicaten bir anda vücuda gelmesini ve bunun insanın müşahade sahasında sürekli yapılagelen bir şey olduğunu göstererek ikna edici ve rasyonel bir şekilde verir.

Önce bugün bilim ile kabullenen ve izlenen insanın ilk yaratılışını nazara verir

İnsan bizim kendisini az bir sudan (meniden) yarattığımızı görmedi mi?
(YASİN - 77)

KESİN BİLGİ VE NEBİ

ilk yaratılış nazara veririz zira her insan kabul eder ki ilk yaratılış zordur.

Bir şeyi bir kere yaptıktan sonra o şeyi ikinci üçüncü kere yapmak kolaydır. Bu moranın insanıyet tarafında kabulü kolay olduğunda Hâlik yeri yaratıcı mahlukat seviyesinden bu örnekle yine ikna edici bir ifadeyle Onları ilk defa var eden kimise yine O diriltecek (YASİN 79) der ve akla havale eder.

insana kendinde göreceği bu delillerin yanında "yeniden dirilişin isbatını" müşahade ettiği kainat üzerinden de gösterir. Kısın ölmüş kainatı kuru kemikler hükmündeki ağcağrı nazara verir ve der ki:

Allah'ın rahmetinin eserlerine bak!

Yeryüzünü ölümünden sonra nasıl diriltiyor.

Şüphe yok ki O, ölüleri de elbette diriltecek.

(RUM-50)

KESİN BİLGİ VE NEBİ

1 / 20

İnsan "insanîyetini" kullandığında nebi vasıtası ile verilen bilgilerin ismi olan vahye muhatap olup onun eğitimine tabi olduğunda, "aklettiğinde", "baktığında", "düşündüğünde" vahyin yani din hakikatını ifade ettiği bütün iman esaslarına duygusal bir seviyede, kültürel bir seviyede ön kabulleniş, ve taklide bina edilmiş bir şekilde değil ikna olmuş, yakın yarı müşahade eder derecesinde, akli ve kalbi bir mutmainlik içinde iman eder. Nebi ile verilen bilgiler bu cihetle kesinlik ifade eder.

Bu kesinliğe ulaşmak iman eğitimi ile olur. Bu eğitimi önemsememiş ve gerekli görmemiş kişiler isterse müslüman olsunlar ayetini ifade ettiği "ONLAR" hitabına mazhar olamazlar.

İmanları taklidi yasantıları taasubi olur.

"ONLAR KESİNLİKLE İNANIRLAR"
(BAKARA-4)

4

İşte Kur'an hükümlerini, iddialarını böyle müdellel şekilde nazara verip muhatabını ikna ediyor.

TEBLİĞİN İLK MUHATABI NEFİS VE İSTİFADE EDİLENİ ANLATMAK

Aslında bu kısım belkide ilk adım ve esas. Yani Kur'an'ın ve onun hakikatlarının ilk muhatabı olarak insanları yani afaki değil kendini görmek. Belki de Risale-i Nur'un tebliğ noktasında yaptığı en büyük tecd'idlerden biri bu.

Önce nefse okumak, onu ikna etmek sonra istifade ettiğim nefsimi ikna eden hakikatları paylaşmak.

Risale-i Nur'da Üstad çok yerde bu manayı nazara veriyor.

Ey kardeş! Benden birkaç nasihat istedin. Sen bir asker olduğun için askerlik temsilâtıyla, sekiz hikâyecikler ile birkaç hakikatı nefsimle beraber dinle. Çünkü ben nefsimi herkesten ziyade nasihata muhtaç görüyorum. Vaktiyle sekiz

namına söylemiş gibidir veya söylettirilmiştir. O zaman ben dahi dedim: "Madem nefsim emmaresidir. Nefsini ıslah etmeyen, başkasını ıslah edemez. Öyle ise, nefsimden başlarım."

Risale-i Nur hakikatlarının bu kadar tesirli olmasının bir sebebi de nefsi ikna etmiş hakikatlar olduğundandır.

Hem Risalet-ün Nur, en evvel tercümanının nefsini iknaa çalışır, sonra başkalarına bakar. Elbette nefsi emmaresini tam ikna' eden

ve vesvesesini tamamen izale eden bir ders, gayet kuvvetli ve hâlistir ki, bu zamanda cemaat şekline girmiş dehşetli bir şahs-ı manevî-i dalalet karşısında tek başıyla galibane mukabele eder.

Hem Risalet-ün Nur, sair ülemanın eserleri gibi, yalnız aklın ayağı ve nazarıyla ders vermez ve evliya misillü yalnız kalbin keşf ü zevkiyle hareket etmiyor; belki akıl ve kalbin ittihad ve imtizacı ve ruh vesair letaifin teavünü ayağıyla hareket ederek evc-i a'lâya uçar; taarruz eden felsefenin değil ayağı, belki gözü yetişmediği yerlere çıkar; hakaik-i imaniyeyi kör gözüne de gösterir.

Bu basta nefsi ikna etme metodu çok önemli. Bundan sonra da istifade ettiğim hakikatları anlatma yolunu deruhite etmeliyim

Ama duyduğumu değil, her okuduğumu değil.

Kargoluk yapmayacağım. Yani kargo bir paketi bir kutuyu birinden alır birine götürür. Götürdüğü ürün nedir bilmez, içerisinde ne var düşünmez. Maalesef okumanın azaldığı sürekli dinle ve izle formülüyle bilgiye kolay ulaşılan bu zamanda dinlenen, izlenen şeyler insanıyet ile yani aklı, fikren damıtılmadan karşı tarafa taşıyor. Dairemiz içinde maalesef çok revacta olan bir yöntem. Hasan abinin dersini dinliyor dinlediğini anlatıyor. Doğruluğunu teyit etmemiş, kendi dünyasında çalışmasını yapmamış, üzerine düşünmemiş yalnızca malumatfurusluk için anlatılıyor. Bu tür uygulamalar kişinin hem kendisine hemde tebliğ edilene zarar verir.

AHIRETE GÖRE VE AHIRETLİ YAŞAM METODU

Erkanı imanîyenin çok zayıfladığı bu zamanda din hakikatını karşılığını yalnızca ahirette göreceğimiz bir hakikat olarak anlamamalı ve anlatmamalıyız. Zira dünyanın bunca zahiri güzellikleri ile pesinen muhatap olan insana cennet çok cezbedici gelmediği gibi, enaniyetin kavilestiği bu asırda cehennem korkusu da kişiyi günahlardan alıkoymuyor.

Yapılması gereken, takip edilmesi gereken metod "ahiretli hayat metodudur". Yani din ve pratik ilişkisini doğru kurup dine muhalif bir yaşamın neticesi olan cehennemün örneklerini bu dünyada, din merkezli bir hayatın neticesi olan cennetin örneklerini yine bu dünyada göstermektir.

Kur'an-ı Hakîm'in sırr-ı i'cazıyla hakikî bir tefsiri olan Risale-i Nur; bu dünyada bir manevî cehennemi dalalette gösterdiği gibi, imanda dahi bu dünyada manevî bir cennet bulunduğunu isbat ediyor. Ve günahların ve fenalıkların ve haram lezzetlerin içinde manevî elîm elemeleri gösterip, hasenat ve güzel hasletlerde ve hakaik-i şeriatın amelinde cennet lezaizi gibi manevî lezzetler bulunduğunu isbat ediyor. Sefahet ehlini ve dalalete düşenleri o cihetle, akli başında olanlarını kurtarıyor. Çünkü, bu zamanda iki dehşetli hal var:

Birincisi:

Akibeti görmeyen, bir dirhem hazır lezzeti, ileride bir batman lezzetlere tercih eden hissiyat-ı insaniye, akıl ve fikre galebe ettiğinden ehl-i sefaheti sefahetten kurtarmanın çare-i yegânesi; aynı lezzetinde elemi gösterip hissini mağlub etmektir. Ve

يَسْتَجِبُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا

âyetinin işaretiyle; bu zamanda âhiretin elmas gibi nimetlerini, lezzetlerini bildiği halde, dünyevî kırılacak şişe parçalarını onlara tercih etmek, ehl-i iman iken ehl-i dalalete o hubb-u dünya ve o sır için tâbi' olmak tehlikesinden kurtarmanın çare-i yegânesi, dünyada dahi cehennem azabı gibi elemeleri göstermekle olur ki; Risale-i Nur o meslekten gidiyor. Yoksa bu zamandaki küfr-ü mutlakın ve fenden gelen dalaletin ve sefahetteki tiryakiliğin inadı karşısında Cenab-ı Hak'ı tanıttırdıktan sonra ve Cehennem'in vücudunu isbat ile ve onun azabı ile insanları fenalıktan, seyyiattan vazgeçirmek yolu ile ondan, belki de yirmiden birisi ders

676

alabilir. Ders aldıktan sonra da, "Cenab-ı Hak Gafur-ur Rahîm'dir, hem Cehennem pek uzaktır." der, yine sefahetine devam edebilir. Kalbi, ruhu hissiyatına mağlub olur. İşte Risale-i Nur ekser müvazeneleriyle küfür ve dalaletin dünyadaki elîm ve ürkütücü neticelerini göstermekle, en muannid ve nefisperest insanları dahi o menhus, gayr-ı meşru lezzetlerden ve sefahetlerden bir nefret verip akli başında olanları tövbeye sevkeder. O müvazenelerden, Altıncı, Yedinci, Sekizinci Sözlereki kısa müvazeneler ve Otuzikinci Söz'ün Üçüncü Mevkıfı'ndaki uzun müvazene; en sefih ve dalalette giden adamı da ürkütüyor, dersini kabul ettiriyor. Meselâ; Âyet-i Nur'da, seyahat-ı hayaliye ile

Bu noktada cennet ve cehennem bu dünyadaki karşılıklarını bu dünyada göstermenin yanı sıra insanın insanlığı ile ilişki kurduğu varlıklar üzerinde aradığı manaların ancak din-i hak ile bulabileceğini, hayatın ancak mana ile anlam kazanacağını, manasız hayatın hayat olmadığını ve insan ruhunun inkar edilmez mana arayışının yegane cevaplarının dinde olduğunu anlayarak ve anlatarak ahirete göre yaşamdan ahiretli yaşamı ders vermeliyiz.

EN KUVVETLİ TEBLİĞ METODU LISAN-I HAL.

Yine aslında baslarda olması gereken belki de en etkili tebliğ metodu lisan-hal yani hayata, yaşantıya sirayet etmiş bir din.

vermiyor. **Lisan-ı hal, lisan-ı kalden daha kuvvetli ve etkili konuşuyor.** Madem hapse girmek terbiye içindir. Milleti seviyorlar ise, mahpusları Risale-i Nur şakirdleriyle görüşürsünüz; tâ bir ayda, belki bir günde bir seneden ziyade

Çoğu zaman anlatılanlar ile aelisen bir hayat yaşıyoruz. Belki bu zaman kadar dinin tebliğ edildiği bir zaman olmamış. Gerek yazılı, gerek sözlü, gerek sosyal medya üzerinden, gerek kurumlar, kurslar bazında bunca tebliğ yapılmasına rağmen tesirin azlığı malum. Tabii bunda bir çok sebep var ama en temel sebeplerden biri yaşamarak tebliğ yani lisan-ı hal az. En etkili tebliğ formülünü şöyle yazarsam

İLİM yani AKIL + MARİFET yani KALP + LISAN-I KÂL + LISAN-I HÂL = TEMSİL = TEBLİĞ
(Okumak) (Hayat) (Dil) (Yaşam)

Maalesef az bilen ve az yaşayanların çok konuşup çok anlattığı bir zamandayız.

Bir gün bir yerde bir kardeş hararetli uzun uzun anlatıyordu. Janjanlı sözler, sözleri destekleyecek el hareketleri, mimikler, mübalağa ile cektığı sıkıntıları anlattı.

Dedim kardeşim kaç gün askerlik yaptın

Dedi ki 21 gün abi bedelli.

O zaman anladım ki hayatı ile bedel ödemeyenlerin edebiyatı çok kuvvetli oluyor. **A2 yaşayan çok konuşuyor.**

Hayatı, dini konuslardan değil yaşayanlardan öğrenmeli.

Sözlere değil gözlere bak, söylenilene değil yapılmışa bak.

Bugün ihtiyacımız olan çok iyi konuşan değil çok iyi yaşayan insanlardır. **Sorunumuz tebliğ değil temsil.**

Anlatmaktan çok yaşamalı. Lisanen anlattıklarımızı hayatımıza naksetmeli.

maneviyesi olan Nur Risalelerini mütalaa etmeye çalış. Lisanın, Kur'anın âyetlerini âleme duyururken, hal ve etvar ve ahlâkın da onun manasını neşretsin; lisan-ı halin ile de Kur'anı oku. O zaman sen, dünyanın efendisi,

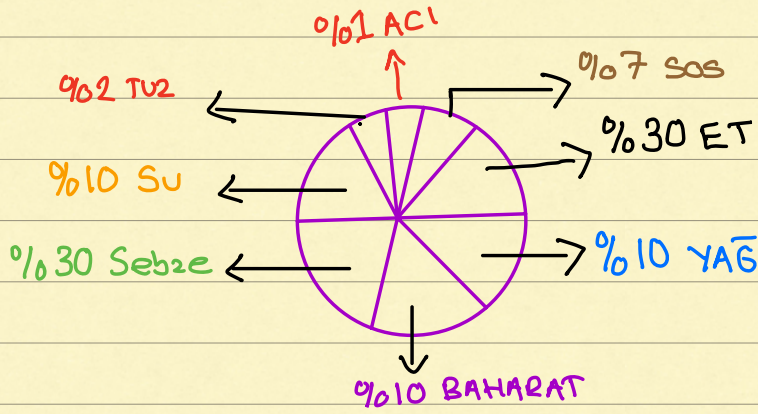
KORKUYA DEĞİL SEVGİYE, ŞEFKATA DAYALI TEBLİĞ

Yine çok yanlış bir tebliğ metodu. Allah'ı korku merkezli anlatmak. Garpan, yamultan, yakan, kan dökülmesini isteyen bir Allah ve O'nun insanları zorla ibadete serk etmek için gönderdiği, kurullarına uymayanları yakacağı bir din.

Bu usul çok yanlış bir usul. Evet Cenab-ı Hak'ın bizi korkutan tehditleri varmı? var. Ama bu kendini 114 yerde rahman rahim olarak anlatan, tanıtan ve bunu bana alemi şahadetinde isbat eden tanımlama ve anlatımların yanında çok az ve azınlıktır.

Buna bir misal verecek olursam.

Çok lezzetli bir yemek düşünelim. Bu yemekte kullanılan malzeme oranları da söyle olsun

Şimdi lezzetli bir yemekte yalnız %1'lik acı kısmına odaklanıp yalnız ondan bahsetmek ne kadar abes ise dini de yalnızca azab ve korku üzerine anlatmakta aynen bu durum gibidir.

Korkuyu da şefkatten mahrumiyet olarak anlatmak ve anlatmak daha doğru olur. Risale-i Nur'da bu Kur'anî şefkatten mahrumiyet metodu anne çocuk ilişkisi üzerinden çok güzel anlatılır.

deyip itminan-ı kalb ile Rabb-ı Rahîm'ine itimad eder. Evet ârif-i billah, aczden, mehafetullahtan telezzüz eder. Evet havfta lezzet vardır. Eğer bir yaşındaki bir çocuğun akli bulunsa ve ondan sual edilse: "En lezzetli ve en tatlı haletin nedir?" Belki diyecek: "Aczimi, za'fımı anlayıp, vâlidemin tatlı tokatından korkarak yine vâlidemin şefkatli sinesine sığındığım halettir." Halbuki bütün vâlidelerin şefkatleri, ancak bir lem'a-i tecelli-i rahmettir. Onun içindir ki: Kâmil insanlar, aczde ve havfullahta öyle bir lezzet bulmuşlar ki; kendi havl ve kuvvetlerinden şiddetle teberri edip, Allah'a acz ile sığınmışlar. Aczi ve havfı, kendilerine şefaatçı yapmışlar.

Korkutarak değil, sevdirecek anlatmalı.

Zira korkuya dayalı itaatın içi nefretle doludur.

SONUCU DÜŞÜNMEMEK VE İHTİYARI ELDEN ALMAMAK

Tebliğdeki belkide tesiri kıran en büyük hatalardan biri sonuca odaklı hareket etmek. Yani ben anlattım şimdi sizde yapayın uygulayın mantığı.

Bize düşen ancak dosdoğru lisan-ı kal ve lisanı hal ile dolu bir temsil ve tebliğdir. Sonuçla asla mükellef değiliz.

Birincisi:

Tarık-ı hakta çalışan ve mücahede edenler, yalnız kendi vazifelerini düşünmek lâzım gelirken, Cenab-ı Hakk'a ait vazifeyi düşünüp, harekâtını ona bina ederek hataya düşerler.

Edeb-üd Din Ve-d Dünya Risalesi'nde vardır ki: Bir zaman şeytan, Hazret-i İsa Aleyhisselâm'a itiraz edip demiş ki: **"Madem ecel ve herşey kader-i İlahî iledir; sen kendini bu yüksek yerden at, bak nasıl öleceksin."**

Hazret-i İsa Aleyhisselâm demiş ki:

إِنَّ لِلَّهِ أَنْ يَخْتَبِرَ عَبْدَهُ وَ لَيْسَ لِلْعَبْدِ أَنْ يَخْتَبِرَ رَبَّهُ

Yani: **"Cenab-ı Hak abdini tecrübe eder ve der ki: Sen böyle yapsan sana böyle yaparım, görevim seni yapabilir misin? diye tecrübe eder. Fakat abdin hakkı yok ve haddi değil ki, Cenab-ı Hakk'ı tecrübe etsin ve desin: Ben böyle işlesem, sen böyle işler misin? diye tecrübevari bir surette Cenab-ı Hakk'ın rububiyetine karşı imtihan tarzı sû-i edebdir, ubudiyete münafidir."**

Madem hakikat budur, insan kendi vazifesini yapıp Cenab-ı Hakk'ın vazifesine karışmamalı.

Meşhurdur ki: Bir zaman İslâm kahramanlarından ve Cengiz'in ordusunu müteaddid defa mağlub eden Celaleddin-i Harzemşah harbe giderken, vüzerası ve etbai ona demişler: **"Sen muzaffer olacaksın, Cenab-ı Hak seni galib edecek."**

O demiş: **"Ben Allah'ın emriyle, cihad yolunda hareket etmeye vazifedarım, Cenab-ı Hakk'ın vazifesine karışmam; muzaffer etmek veya mağlub etmek onun vazifesidir."**

Evet insanın elindeki cüz'-i ihtiyarî ile işledikleri ef'allerinde, Cenab-ı Hakk'a ait netaici düşünmemek gerektir. Meselâ: Kardeşlerimizden bir kısım zâtlar, halkların Risale-i Nur'a iltihakları şevklerini ziyadeleştiriyor, gayrete getiriyor. Dinlemedikleri vakit zaîflerin kuvve-i maneviyeleri kırılıyor, şevkleri bir derece sönüyor. Halbuki **Üstad-ı Mutlak, Mukteda-yı Küll, Rehber-i Ekmel olan Resul-i Ekrem Aleyhissalâtu Vesselâm,**

وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ
PEYGAMBERE DÜŞEN ANCAK TEBLİĞDİR. {NUR SU?}

olan ferman-ı İlahîyi kendine rehber-i mutlak ederek, insanların çekilmesiyle ve dinlememesiyle daha ziyade sa'y ü gayret ve ciddiyetle tebliğ etmiş. Çünkü

إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ
SEN SEVDİĞİN KİMSEYİ HİDAYETE BİREBİREMEZSİN. ANCAK ALLAH DİLEDİĞİ-
NE HİDAYET VERİR. (KASAS 66)
sırrıyla anlamış ki: İnsanlara dinlettirmek ve hidayet vermek, Cenab-ı Hakk'ın vazifesidir. Cenab-ı Hakk'ın vazifesine karışmazdı.

Öyle ise; işte ey kardeşlerim! Siz de, size ait olmayan vazifeye harekâtınızı bina etmekle karışmayınız ve Hâlîkınıza karşı tecrübe vaziyetini almayınız!

Bana düşen tebliğ olup en iyi şekilde anlamak, yaşamaktır. Bütün bunları vücdiyet suru ile yaptikten sonra

Şimdi **intihabdaki ihtiyar sizdedir.**

demeliyiz. Kişinin kendisinin seçimi yapmasını sağlamalıyız.

Velev ki karşı taraf dine ters ve fıtratına muhalif bir seçim yaparsa haddinden fazla baskı ve zorluk çok zararlı olur.

Peygamberlerin bazısının eşi ve çocuğu iman etmemiş. Ne kadar üzülselerde o noktada me'ul olmamışlar.

Bu tebliğ metodlarına daha çok madde eklenebilir.

ihlas dusturu, tokva vs.

Bu noktalara riayet nisbetinde tesir ihson edilir kanaatindeyim. Merla yaşamayı nasip etsin

Üçüncüsü:

Ben vaizleri dinledim. Nasihatları

81

bana tesir etmedi. Düşündüm. Kasavet-i kalbimden başka üç sebep buldum:

Birincisi:

Zaman-ı hazırayı zaman-ı salifeye kıyas ederek yalnız tasvir-i müddeayı parlak ve mübalağalı gösteriyorlar. Tesir ettirmek için isbat-ı müddeaya ve müteharri-i hakikatı ikna lâzım iken ihmal ediyorlar.

İkincisi:

Bir şeyi terhib veya terhib etmekle ondan daha mühim şeyi tenzil edeceklerinden, müvazene-i şeriatı muhafaza etmiyorlar.

Üçüncüsü:

Belâgatın muktezası olan hale mutabık, yani ilcaat-ı zamana muvafık, yani teşhis-i illete münasib söz söylemezler. Güya insanları eski zaman köşelerine çekiyorlar, sonra konuşuyorlar.

Hasıl-ı kelâm:

Büyük vaizlerimiz hem âlim-i muhakkik olmalı, tâ isbat ve ikna etsin. Hem hakîm-i müdakkik olmalı, tâ müvazene-i şeriatı bozmasın. Hem belig-i mukni' olmalı, tâ mukteza-yı hal ve ilcaat-ı zamana muvafık söz söylesin ve mizan-ı şeriatla tartсын ve böyle olmaları da şarttır.

Yaşasın Şeriat-ı Garra!.. Yaşasın adalet-i